

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Hamar, 21.06.2017

Deres ref: 201204118
Vår ref: Sak. nr. 17/4131 - 2
Saksbeh. Hanne Thingstadberget Tlf. 62 54 44 60/ Magne Kvam/ Kjetil Skare/ Arne Magnus Hekne

Svar ang. planendringssøknad - Folla kraftverk - Begrenset høring

Vi viser til oversendelse av 16.05, med svarfrist 23.06.2017. Saken omhandler begrenset høring av planendringssøknad for Folla kraftverk. Hedmark fylkeskommune behandlet opprinnelig søknad i 2014, med brev til NVE den 20.06.14. Konklusjonen den gang var at vi frarådet konsesjon men hensyn til fisk.

Endringen i forhold til tidligere avslått søknad innebærer bl.a. nye tekniske løsninger hvor den tidligere planlagte betongdammen utgår, samt at det da planlegges en åpen kanal for å lede vannet ned mot inntaket til kraftverket og to alternativer til plassering av kraftverk med utløpskanal.

Forholdet til laks- og innlandsfiskeloven og vannforskriften

Folla er en sideelv til Glomma. Elva er beskrevet som viktig gyte- og oppvekstområde for langtvandrende bestander av harr og ørret i Glommasystemet, i tillegg til at den innehar stedeagne stammer av samme arter. At Folla er benyttet av disse langvadrende bestandene er godt dokumentert, og også beskrevet i søknaden med vedlagte miljøvurdering. Særlig viktig er disse urørte sideelvene i denne delen av Glommavassdraget, mellom inntaksdammen ved Høyegga og Røstefoss kraftverk i Glomma, og enda viktigere blir disse områdene dersom omsøkte Tolga kraftverk blir bygget, jf. naturmangfoldloven § 10 om samlet belastning.

Fylkesdirektøren mener at miljøvurderingen som følger søknaden på en grei måte gjør rede for mulige negative konsekvenser av planforslaget, selv om det ikke er utført noen fiskeundersøkelse direkte tilknyttet berørte strekning. Forholdene burde vært undersøkt med

Fylkesdirektøren

BESØK: Parkgata 64, Hamar POST: Pb. 4404, Bedriftssenteret, 2325 HAMAR
TELEFON: 62 54 40 00 E-POST: postmottak@hedmark.org ORG.NR: 942 116 217

www.hedmark.org

fiskebiologiske undersøkelser før beslutninger i saken tas. Det påpekes i utredningen både utfordringer tilknyttet opp og nedvandring, samt de negative konsekvensene av redusert vannføring og fylkesdirektøren har noen kommentarer tilknyttet dette.

- Konsekvensen for oppvandring ved begge utbyggingsalternativer vil være at fisken havner inn i utløpskanalene som da vil være et blindspor på veien opp i vassdraget. Attraksjonen for å vandre opp i disse kanalene vil være vesentlig høyere enn for å vandre videre på minstevannføringsstrekningen. Selv ved anleggelse av vandringsmuligheter fra utløpskanal ved alternativ A, mener vi at oppvandringsmulighetene vil bli svært begrenset. Det kommer ikke klart frem hvor mye vann som skal gå i denne passasjen kontra i minstevannføringsstrekningen, men skal minstevannføringen deles mellom resterende del av minstevannføringsstrekning og passasjen blir det lite attraksjonsvann i begge løp og dette vil være negativt.
- For nedvandring vil det være en stor utfordring å hindre fisk i å velge kanalen og veien gjennom turbinen. Det bør sees nærmere på løsninger for å hindre dette. Fisk på nedvandring kan være både harrayngel og ørretynge, stasjonær fisk i ulike stadier og utgytt gytefisk som skal tilbake til hovedvassdraget. Harrayngelen vil i de fleste tilfeller drifte ut av vassdraget i juni, og det vil være svært vanskelig å forhindre at disse går i turbinen.
- Fylkesdirektøren er videre bekymret for at en minstevannføring på 0,5 m³/s vil være for lite til å kunne transportere fisk opp og ned på en god måte. Vi går ut i fra at det er planer om å konsentrere denne vannstrømmen i en djupål, men så lite vann over en så lang strekning i et veldig åpen og steinete landskap, vil ha negative konsekvenser for fisk. Både i form av lite skjul, liten næringstilgang og høye vanntemperaturer sommerstid.
- Hvor viktig området med minstevannføring er for gyting og oppvekst vet vi ikke, da dette ikke er dokumentert i søknaden. Notatet om konsekvenser for fisk vurderer utfra synsinntrykk at området er lite viktig, noe vi mener ikke er godt nok. Dette bør utredes nærmere.

I vann-nett er berørt elvestrekning benevnt med id. nr. 002-1759-R Folla (Grimsbu- samløp Hausta). Miljøtilstand er betegnet som moderat, hovedsakelig på grunn av gruveforurensing. Disse forurensingene påvirker imidlertid ikke fisk og fiskeproduksjon i særlig grad i disse delene av vassdraget, men påvirkningen blir større nærmere utslippspunktene ved Follidal sentrum. Det er i forbindelse med forvaltningsplan og tiltaksprogram for vannregion Glomma påpekt behov for tiltak mot denne påvirkningen, og Folla vil kunne forventes å få bedret vannkvalitet og dermed bedret forhold for fisk lenger opp i vassdraget med bakgrunn i dette.

Kulturvernfarende forhold

Fylkesdirektøren er ikke kjent med kulturminner som det omsøkte tiltaket kan komme i konflikt med, uavhengig av valgt alternativ (A eller B).

Fylkesdirektøren må likevel ta forbehold om eventuelle ikke registrerte kulturminner, derav kulturminner under markoverflaten. Dersom det i forbindelse med tiltak i marken oppdages automatisk fredete kulturminner som tidligere ikke er kjent, skal arbeidet stanses i den utstrekning det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på fem meter. Melding om funn skal straks sendes Kulturminneavdelingen, Hedmark fylkeskommune, j.fr. lov om kulturminner § 8, annet ledd. Det er viktig at også de som utfører arbeidet i marken gjøres kjent med denne bestemmelse.

Samlet vurdering

Selv om inntaksdammen er foreslått tatt bort mener fylkesdirektøren at de negative konsekvensene er like store. Slik vi ser det vil det ikke være enklere å få til effektive opp- og nedvandringssløsninger med revidert plan.

Etter en samlet vurdering mener fylkesdirektøren at tiltakets potensielt negative påvirkning på forholdene for fisk er så store at søknaden frarådes. Dersom det allikevel gis tillatelse må det stilles strenge krav til avbøtende tiltak, som tilstrekkelig minstevannføring, og tiltak for å sikre opp- og nedvandring. Ved vassdragsmyndighetens vurdering av søknaden bør det legges særlig vekt på naturmangfoldlovens § 10, om samlet belastning, og fastsatte miljømål i regional plan for vannforvaltning for vannregion Glomma samt vannforskriftens § 12.

Fylkeskommunen deltar gjerne på en felles befaring av området, og forbeholder seg da retten til å kunne komme med tilleggsuttalelse.

Med vennlig hilsen

Kristin Ryen Reithaug
ass. fylkessjef
Samferdsel, kulturminner og plan

Elisabeth Seip
kulturvernleder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.